

COMISIA NAȚIONALĂ DE STRATEGIE ȘI PROGNOZĂ

**ESTIMAREA EVOLUȚIEI INDUSTRIEI
ÎN TRIMESTRUL IV 2024
PE BAZA ANCHETEI DE CONJUNCTURĂ**

- decembrie 2024 -

ESTIMAREA EVOLUȚIEI INDUSTRIEI ÎN TRIMESTRUL IV 2024 PE BAZA ANCHETEI DE CONJUNCTURĂ

Tendințe generale

La nivelul celui de-al treilea trimestru al anului 2024, comparativ cu perioada iulie – septembrie a anului anterior s-a consemnat o scădere a activității industriale (-2,5%) în contextul unei majorări a cererii, în special pe piața internă. Pe parcursul celui de-al patrulea trimestru al anului curent situația se va îmbunătăți, previziunile agenților economici indicând un trend ascendent pentru producția industrială, precum și o continuare a majorării cifrei de afaceri pe total industrie, coroborate cu scăderea stocurilor de produse finite.

În cadrul **analizei evoluției industriei în trimestrul IV raportat la perioada corespunzătoare din anul precedent** pentru producția industrială și productivitatea muncii se anticipează de către agenții economici creșteri de 1,5%, respectiv 2,5%, concomitent cu o majorare mai amplă de 7,4% a cifrei de afaceri pe total, pe baza unui avans important de 10,7% al cifrei de afaceri pe piața internă, și o dinamică de doar 0,9% în ceea ce privește cifra de afaceri pe piața externă. Stocurile de produse finite vor avea o scădere importantă de 10,4%, în contextul previzionat de agenții economici. Pentru numărul mediu de salariați se estimează o reducere ușoară de 0,7% a efectivului acestora, ceea ce va putea conduce la o creștere de 2,5% a productivității muncii.

Tabel nr.1 Evoluția principalilor indicatori din industrie

- modificări procentuale față de perioada corespunzătoare -

	2023			2024		
	Trim. III	Trim. IV	AN	Trim. III	Trim. IV	AN
1. Producția industrială*	-3,1	-1,8	-3,0	-2,5	1,5	-1,3
2. Cifra de afaceri** – total	-0,5	4,4	-4,3	6,0	7,4	7,5
➤ intern	1,4	7,8	-4,0	8,2	10,7	10,7
➤ extern	-3,8	-2,7	-3,9	1,9	0,9	0,7
3. Stocurile de produse finite	-7,9	-12,4	-0,3	-19,1	-10,4	-17,5
4. Numărul mediu de salariați	0,2	-0,1	0,3	-0,6	-0,7	-0,3
5. Productivitatea muncii	-3,4	-1,5	-3,3	-2,1	2,5	-1,2

Sursa: prelucrări CNSP pe baza datelor INS;

Pentru trimestrul IV 2024 – rezultatele din ancheta de conjunctură

*serie brută

**deflatată, cu indicele prețurilor producției industriale

În contextul evoluției acestor indicatori economici, la **nivelul anului curent, comparativ cu anul precedent**, se estimează un parcurs negativ al producției industriale (-1,3%). Aceasta apare în contextul unei reveniri a cererii pe piața internă cu 10,7%, ceea ce sugerează că se va exercita o anumită presiune asupra stocurilor de produse finite, care se vor diminua cu 17,5%.

În ceea ce privește piața externă, cifra de afaceri se preconizează să crească cu 0,7%, astfel că volumul total al cifrei de afaceri din industrie este anticipat să crească cu 7,5% față de nivelul înregistrat în anul 2023. Numărul mediu de salariați este posibil să înregistreze o ușoară reducere de 0,3% la nivel de an, ceea ce ar conduce la o scădere de productivitate de 1,2%.

Referitor la **cel de-al patrulea trimestru al anului curent comparativ cu trimestrul anterior**, agenții economici indică o evoluție pozitivă pentru majoritatea indicatorilor din sfera industrială, în special a producției industriale, dar și a cererii totale, cu accent pe piața externă. Se poate observa o estimare în sfera negativă doar pentru numărul mediu de salariați.

Tabel nr.2 Evoluția trimestrială a principalilor indicatori din industrie

- modificări procentuale față de trimestrul anterior -

	Trim. III	Trim. IV	Trim. I	Trim. II	Trim. III	Trim. IV
	2023		2024			
1. Producția industrială*	-2,0	0,4	-0,9	0,9	-2,9	4,5
2. Cifra de afaceri** – total	-1,7	1,2	1,5	4,7	-1,4	2,5
➤ intern	1,6	-0,2	-1,1	8,7	0,8	2,1
➤ extern	-7,2	4,0	5,2	-2,2	-4,8	3,0
3. Stocurile de produse finite	-2,8	-1,1	-5,6	-7,3	-6,6	9,6
4. Numărul mediu de salariați	-0,3	-0,5	1,0	-0,5	-0,6	-0,6
5. Productivitatea muncii	-1,6	0,8	-2,4	1,5	-2,0	5,5

Sursa: prelucrări CNSP pe baza datelor INS;

** serie brută*

***deflatată, cu indicele prețurilor producției industriale*

Pentru trimestrul IV 2024 – rezultatele din ancheta de conjunctură

Astfel, agenții economici previzionează pentru trimestrul IV 2024, comparativ cu trimestrul anterior o majorare de 4,5% a producției industriale, ceea ce arată o revenire în sectorul industrial în ultimele trei luni ale anului. În același timp, pentru cifra de afaceri pe total industrie se anticipează o creștere de 2,5%, avându-se în vedere majorarea de 3,0% a cifrei de afaceri pe piața externă, în timp ce cererea internă va crește cu 2,1%.

În același context, agenții economici apreciază că volumul stocurilor de produse finite se va majora cu 9,6%, evoluție previzibilă în contextul unei creșteri atât a producției industriale, cât și a cifrei de afaceri pe total. În același timp, se estimează că numărul mediu al salariaților se va diminua cu 0,6%, ceea ce, în contextul creșterii de 4,5% a producției industriale, va determina o majorare de 5,5% a productivității muncii, comparativ cu cel de-al treilea trimestru al anului.

Analiza detaliată a principalilor indicatori rezultați din ancheta de conjunctură în sectorul industrial

Producția industrială

În cel de-al treilea trimestru al anului 2024, producția industrială a scăzut cu 2,9% față de trimestrul anterior, această evoluție situându-se sub previziunile inițiale pentru acest indicator (-0,6%), iar comparativ cu trimestrul III 2023 s-a înregistrat o reducere de 2,5%.

Diferența de 2,3 puncte procentuale dintre realizările statistice ale producției industriale (-2,9%) față de trimestrul anterior și prognoza inițială de -0,6% s-a datorat evoluției sub predicțiile inițiale a unor ramuri a căror activitate continuă să fie destul de dificil de anticipat de către agenții economici, în contextul condițiilor existente pe piață și pe fondul unei persistări prelungite a stării de incertitudine din mediul socio-economic actual.

Cele mai importante diferențe pot fi menționate în cazul anumitor ramuri industriale pentru care s-au preconizat creșteri și s-au obținut scăderi de producție și anume: repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor (7,0 puncte procentuale), fabricarea substanțelor și a produselor chimice (6,3 puncte procentuale), fabricarea articolelor de îmbrăcăminte (4,7 puncte procentuale), alte activități industriale (4,3 puncte procentuale), fabricarea echipamentelor electrice (4,1 puncte procentuale) sau au fost prognozate majorări importante și au rezultat creșteri de amplitudine mai mică, cum ar fi: extracția cărbunelui superior și inferior (12,3 puncte procentuale), fabricarea altor mijloace de transport (6,2 puncte procentuale), fabricarea produselor din tutun (3,2 puncte procentuale), alte activități extractive (3,1 puncte procentuale), industria energetică (3,0 puncte procentuale), industria alimentară (2,0 puncte procentuale).

De asemenea, se pot sublinia și situațiile în care au fost prevăzute scăderi cu o amplitudine redusă, obținându-se reduceri ample pentru anumite sectoare, ca de exemplu: industria metalurgică (6,2 puncte procentuale), prelucrarea lemnului (4,8 puncte procentuale), fabricarea de mobilă (3,8 puncte procentuale), fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor (3,7 puncte procentuale), fabricarea de mașini, utilaje și echipamente (2,9 puncte procentuale), tipărirea și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor (2,9 puncte procentuale), tăbăcirea și finisarea pieilor (2,7 puncte procentuale), fabricarea produselor farmaceutice de bază (2,0 puncte procentuale).

Totodată, sunt de remarcat mai multe situații distincte în evoluția ramurilor industriale, în primele nouă luni ale anului 2024, comparativ cu perioada ianuarie - septembrie 2023, și anume rezultate similare în primele nouă luni, dar și evoluții opuse ale altor ramuri industriale în cele două perioade analizate.

Tabel nr. 3 Producția industrială – evoluție pe ramuri în primele nouă luni ale anului

- 9 luni/9 luni din anul anterior -

2024	2023	Ramuri industriale	
↑	↑	industria alimentară	
		alte activități industriale	
	↓	↓	prelucrarea lemnului
			fabricarea altor mijloace de transport
			alte activități extractive
			fabricarea substanțelor și a produselor chimice
		fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie	
↓	↑	activități de servicii anexe extracției	
		repararea și întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor	
		fabricarea calculatoarelor	
		fabricarea autovehiculelor de transport rutier	
		fabricarea de mașini, utilaje și echipamente	
	↓	↓	tăbăcirea și finisarea pieilor
			fabricarea articolelor de îmbrăcăminte
			extracția cărbunelui superior și inferior
			fabricarea produselor textile
			fabricarea produselor farmaceutice de bază

Sursa: prelucrări CNSP pe baza datelor INS

În primele nouă luni ale anului 2024, producția industrială s-a redus cu 2,2%, deși a fost înregistrată o creștere importantă a cererii pe piața internă, respectiv o revenire lentă a cererii externe. Cele mai semnificative scăderi ale producției industriale au fost înregistrate în ramuri precum: tăbăcirea și finisarea pieilor (-21,1%, comenzile externe reducându-se cu 23,7%), fabricarea articolelor de îmbrăcăminte (-18,9%, ca urmare a unei reduceri a cererii pe piața externă), fabricarea calculatoarelor (-10,6%, avându-se în vedere scăderi atât ale comenzilor externe, cât și ale celor interne), fabricarea produselor textile (o reducere de 10,2%, în contextul în care fabricile românești de textile resimt presiunea costurilor ridicate în domeniu și pierd teren în fața altor țări cu produse textile mai ieftine, fenomen evidențiat prin scăderea cererii externe cu 16,7%), fabricarea autovehiculelor de transport rutier (-6,9%, avându-se în vedere reducerea comenzilor interne).

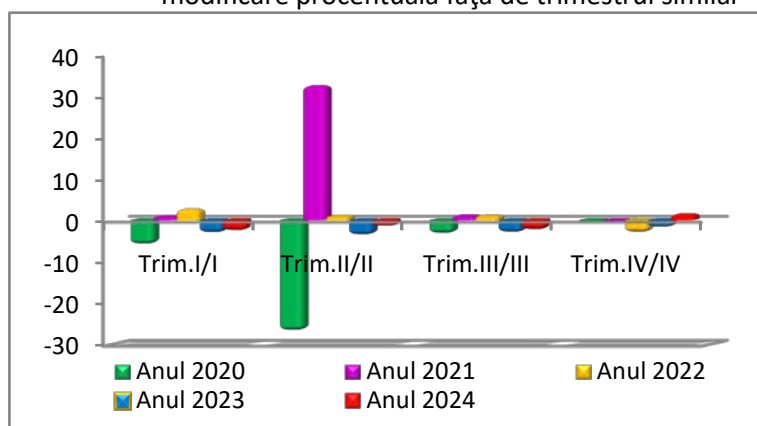
La polul opus, au existat și câteva ramuri industriale care au înregistrat creșteri ale producției în primele nouă luni ale anului curent, dintre care amintim: prelucrarea lemnului (16,6%, pe baza unei cereri externe în creștere cu 3,2%, dar și a celei interne cu 2,3%), fabricarea altor mijloace de transport rutier (12,8%, concomitent cu majorări de 47,3% a cererii interne), alte activități extractive (11,8%, pe baza unei cereri interne în creștere cu 63,3%, față de perioada primelor nouă luni ale anului trecut), fabricarea substanțelor și a produselor

chimice (10,9%, în contextul unei majorări de 15,4% a cererii externe, dar și a celei interne cu 10,6%), fabricarea hârtiei (9,8%, pe baza unei majorări importante a cererii interne de 14,9% și a celei externe de 11,8%).

Analiza conjuncturală realizată de agenții economici pentru cel de-al patrulea trimestru al anului curent estimează o majorare de 4,5% a producției industriale, față de trimestrul anterior. În aceste condiții, producția industrială va crește cu 1,5% comparativ cu trimestrul similar, ceea ce va conduce la o reducere de doar 1,3% la nivelul anului curent.

Grafic nr. 1 Dinamica volumului producției industriale

- modificare procentuală față de trimestrul similar -

Sursa: prelucrări CNSP pe baza datelor INS

Din procesul de prelucrare a datelor, în care se au în vedere intervalele de creștere/scădere, cuprinse în chestionarul completat de agenții economici din eșantion și stabilite pentru evoluția din perioada octombrie - decembrie, au rezultat estimări ale producției industriale pentru trimestrul IV al anului curent, comparativ cu perioada corespunzătoare a anului trecut, care ilustrează următoarele evoluții:

- Ramuri pentru care se așteaptă o **scădere între 15% și 10%**:
 - tăbăcirea și finisarea pieilor;
 - fabricarea articolelor de îmbrăcăminte.
- Ramuri pentru care se așteaptă o **scădere între 10% și 5%**:
 - activități de servicii anexe extracției;
 - repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor;
 - extracția minereurilor metalifere;
 - fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice;
 - extracția cărbunelui superior și inferior.
- Ramuri pentru care se așteaptă o **scădere între 5% și 0%**:
 - fabricarea băuturilor;
 - fabricarea de mobilă;
 - fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice;

- industria energetică;
 - industria metalurgică;
 - fabricarea de mașini, utilaje și echipamente;
 - fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor.
- **Ramuri pentru care se așteaptă o creștere între 0% și 5%:**
 - alte activități industriale;
 - extracția petrolului brut și a gazelor naturale;
 - fabricarea produselor textile;
 - tipărirea și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor;
 - fabricarea altor produse din minerale nemetalice.
- **Ramuri pentru care se așteaptă o creștere între 5 și 10%:**
 - prelucrarea lemnului;
 - fabricarea substanțelor și produselor chimice;
 - fabricarea echipamentelor electrice;
 - fabricarea produselor farmaceutice de bază;
 - fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie;
 - industria alimentară.
- **Ramuri pentru care se așteaptă o creștere între 10 și 15%:**
 - alte activități extractive;
 - fabricarea produselor din tutun;
 - fabricarea altor mijloace de transport;
 - industria construcțiilor metalice și a produselor din metal.
- **Ramuri pentru care se așteaptă o creștere mai mare decât 20%:**
 - fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea țițeiului.

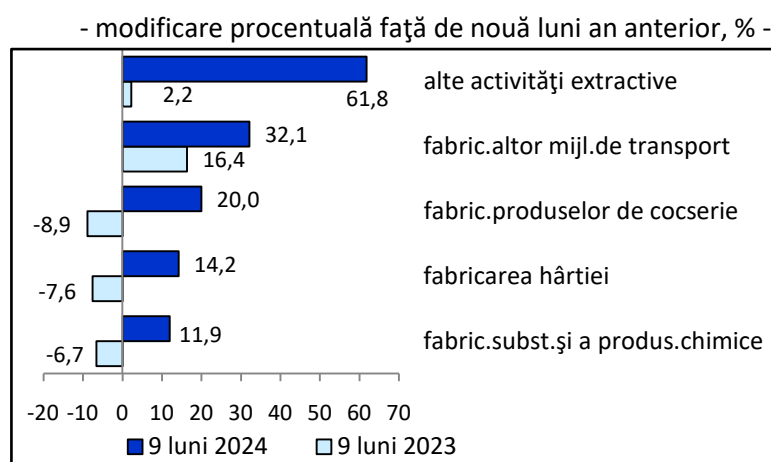
Cifra de afaceri

Cifra de afaceri totală în industrie a cunoscut o majorare de 7,0% în termeni nominali în trimestrul III 2024 comparativ cu aceeași perioadă din anul precedent, iar în termeni reali, a înregistrat o creștere de 6,0%, avându-se în vedere o mărire de 1,0% a prețurilor de producție în trimestrul de analiză. Comparativ cu trimestrul anterior, se poate menționa o contracție de 1,4% a cifrei de afaceri pe piața totală, după o creștere de 4,7% în trimestrul II al anului curent. Astfel, realizările la nivelul primelor nouă luni ale anului indică o majorare importantă de 7,5% a cifrei de afaceri totale în volum față de perioada similară a anului precedent.

Pe ansamblul primelor nouă luni ale anului curent, față de perioada ianuarie – septembrie 2023, mai multe ramuri au înregistrat creșteri ale volumului cifrei de afaceri pe total industrie, cele mai pronunțate (cu peste 10%) regăsindu-se în sectoare precum: alte activități extractive, fabricarea altor mijloace de transport, fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea țițeiului, fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie, fabricarea substanțelor și a produselor chimice.

Au existat și reduceri ale volumului cifrei de afaceri totale la nivelul primelor nouă luni ale anului 2024, din care cele mai semnificative au fost în cazul ramurilor: extracția petrolului brut și a gazelor naturale (-21,3%, o cotă importantă a producției regăsindu-se în stocuri), tăbăcirea și finisarea pieilor (-14,1%), fabricarea produselor farmaceutice de bază (-13,3%), fabricarea produselor textile (-12,7%), fabricarea calculatoarelor (-7,6%).

Grafic nr. 2 Dinamica cifrei de afaceri totale în ramurile cu cele mai importante creșteri

Sursa: prelucrări CNSP pe baza datelor INS

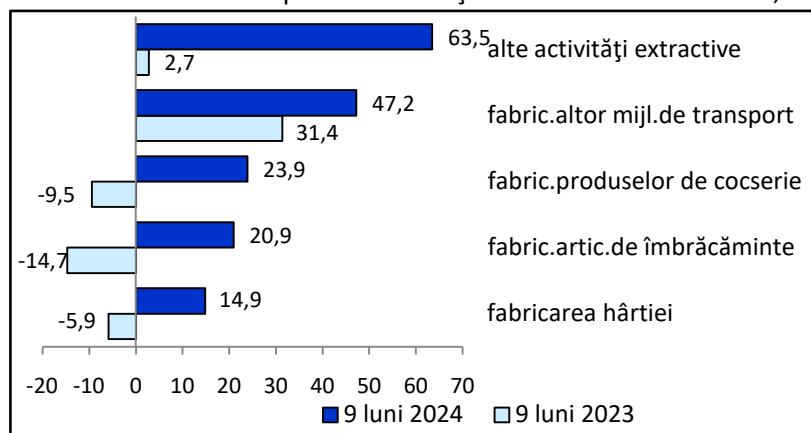
În trimestrul al patrulea al anului curent, agenții economici anticipează o creștere de 2,5% a cererii totale în industrie față de trimestrul precedent, majorare ce urmează după o scădere de 1,4% a acestui indicator la nivelul trimestrului III. Dacă ne raportăm la perioada corespunzătoare, se estimează o majorare de 7,4% a cererii de produse industriale, iar la nivelul anului curent se prevede o creștere semnificativă de 7,5% în cazul cifrei de afaceri totale, valoare înregistrată și la nivelul primelor nouă luni ale anului 2024.

Volumul cifrei de afaceri din industrie pentru piața internă a înregistrat o creștere ușoară de 0,8% în trimestrul III al anului 2024, comparativ cu trimestrul precedent, ce urmează după altă majorare semnificativă în trimestrul II (8,7%). Comparativ cu aceeași perioadă din anul precedent s-a consemnat o creștere consistentă de 8,2% a cifrei de afaceri pe piața internă, continuându-se tendința pozitivă pentru acest indicator existentă la nivel de semestru (12,2%). Astfel, la nivelul primelor nouă luni ale anului curent s-a realizat o majorare de 10,8% a cifrei de afaceri pe piața internă.

Pentru perioada ianuarie – septembrie 2024, comparativ cu perioada similară, mai mult de jumătate dintre ramurile industriale au prezentat creșteri ale cifrei de afaceri pe piața internă, unele dintre acestea înregistrând majorări mai mari de 14%, și anume: alte activități extractive, fabricarea altor mijloace de transport, fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea țițeiului, fabricarea articolelor de îmbrăcăminte, fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie.

Grafic nr. 3 Dinamica cifrei de afaceri pentru piața internă în ramurile cu cele mai importante creșteri

- modificare procentuală față de nouă luni an anterior, % -

Sursa: prelucrări CNSP pe baza datelor INS

De menționat ar fi și scăderile volumului cifrei de afaceri pentru piața internă consemnate în anumite sectoare industriale, reduceri mai mari fiind evidențiate în cazul următoarelor ramuri: extracția petrolului brut și a gazelor naturale (-21,3%), fabricarea produselor farmaceutice de bază (-17,0%), dar au fost și scăderi mai puțin ample în cazul altor sectoare, cum ar fi: fabricarea produselor textile (-7,7%), tipărirea și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor (-6,1%), tăbăcirea și finisarea pieilor (-5,5%).

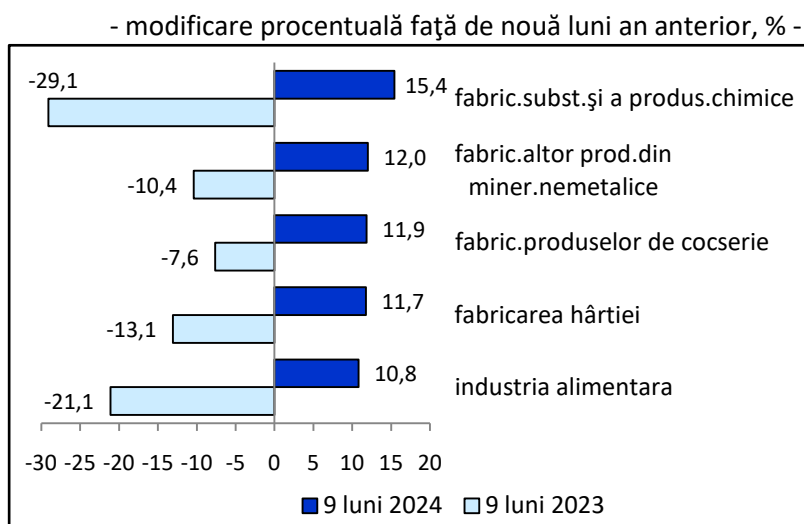
Agenții economici din eșantion estimează pentru cel de-al patrulea trimestru al anului curent o creștere de 2,1% a cifrei de afaceri pe piața internă față de trimestrul anterior, ceea ce ar reprezenta o continuare a tendinței ascendente înregistrată încă de la nivelul celui de-al doilea trimestru al anului 2024. Prin raportare la trimestrul corespunzător din anul trecut, se prevede o majorare importantă de 10,7% a cererii interne, ce continuă evoluția pozitivă din trimestrele anterioare, iar la nivel de an se prevede o creștere tot de 10,7%.

Cifra de afaceri din industrie pentru piața externă a consemnat o reducere de 4,8% în trimestrul III 2024 față de trimestrul anterior al anului curent, iar comparativ cu perioada corespunzătoare a anului 2023, un avans de 1,9%, rezultând la nivelul primelor nouă luni ale anului curent o creștere ușoară de 0,6%.

La nivel de ramuri industriale, în primele nouă luni ale anului curent față de perioada similară, majoritatea acestora au înregistrat creșteri ale cifrei de afaceri pentru piața externă unele depășind pragul de 10%, și anume: fabricarea substanțelor și a produselor chimice, fabricarea altor produse din minerale nemetalice, fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea țiteiului, fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie, industria alimentară, aceste ramuri economice reușind să-și mențină ridicate cotele de piață externă.

La polul opus, au fost înregistrate și reduceri ale volumului cifrei de afaceri pentru piața externă, în unele sectoare, de peste 15% precum: tăbăcirea și finisarea pieilor (-23,7%), fabricarea articolelor de îmbrăcăminte (-18,0%), fabricarea produselor textile (-16,7%), sau scăderi mai mici ale cererii externe pentru: fabricarea calculatoarelor (-9,1%), fabricarea altor mijloace de transport (-6,4%).

Grafic nr. 4 Dinamica cifrei de afaceri pe piața externă în ramurile cu cele mai importante creșteri

Sursa: prelucrări CNSP pe baza datelor INS

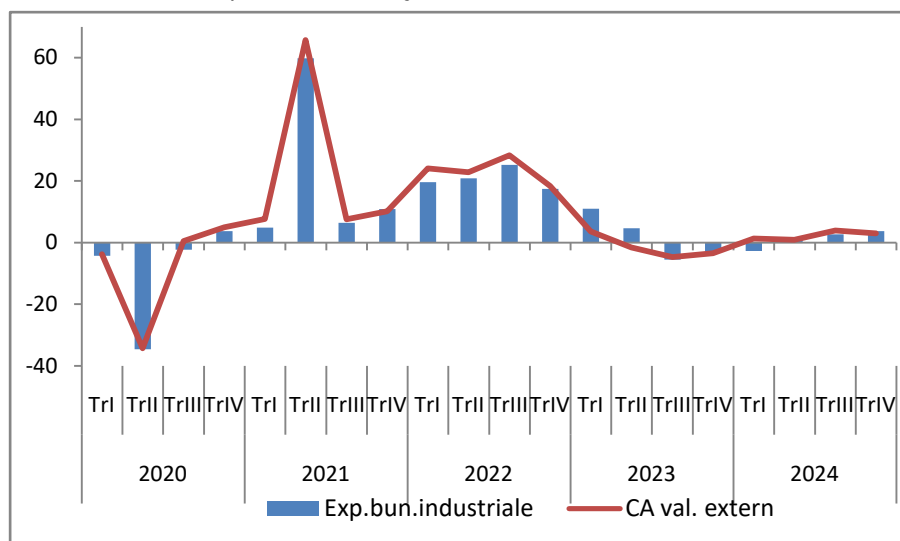
La nivelul celui de-al patrulea trimestru al anului curent, conform estimărilor agenților economici, se așteaptă o creștere de 3,0% a volumului cifrei de afaceri pentru piața externă, față de trimestrul anterior. În ceea ce privește raportarea la trimestrul corespunzător din anul trecut, se prevede o creștere de 0,9% a cererii externe, deci o ușoară ascensiune față de situația deja existentă la nouă luni, iar la nivel de an se estimează un avans modest de 0,7%, pentru acest indicator, nereușind să recupereze scăderea din anul anterior.

În ceea ce privește **exporturile de bunuri industriale**, în cel de-al treilea trimestru al anului curent se observă un ritm superior al cifrei de afaceri valorice pe piața externă (3,9%), comparativ cu creșterea de 2,7% în cazul exporturilor de bunuri industriale.

Referitor la cel de-al patrulea trimestru al acestui an, comparativ cu perioada octombrie – decembrie 2023 se prognozează o inversare a tendinței existente la nivelul trimestrului III, și anume, o posibilă majorare de 3,7% a exportului de bunuri industriale față de o creștere estimată de 2,9% a cifrei de afaceri valorice pe piața externă, ceea ce ar însemna un export pentru societățile intermediare situat cu 0,8 puncte procentuale peste cel estimat direct de la producători. Se anticipează la nivel anului 2024 un ritm ușor ridicat, cu 2,4 puncte procentuale în favoarea cifrei de afaceri valorice pe piața externă, comparativ cu exportul de bunuri industriale (2,2% față de -0,2%).

Grafic nr. 5 Evoluția exportului de bunuri industriale și valorii cifrei de afaceri pe piața externă

- modificare procentuală față de trimestrul similar din anul anterior -

Sursa: prelucrări CNSP pe baza datelor INS

* Dinamica valorii exportului de bunuri industriale s-a calculat din evoluția indicatorului în mld.euro

* Dinamica valorii cifrei de afaceri pe piața externă s-a calculat din valoarea exprimată în lei

Stocurile

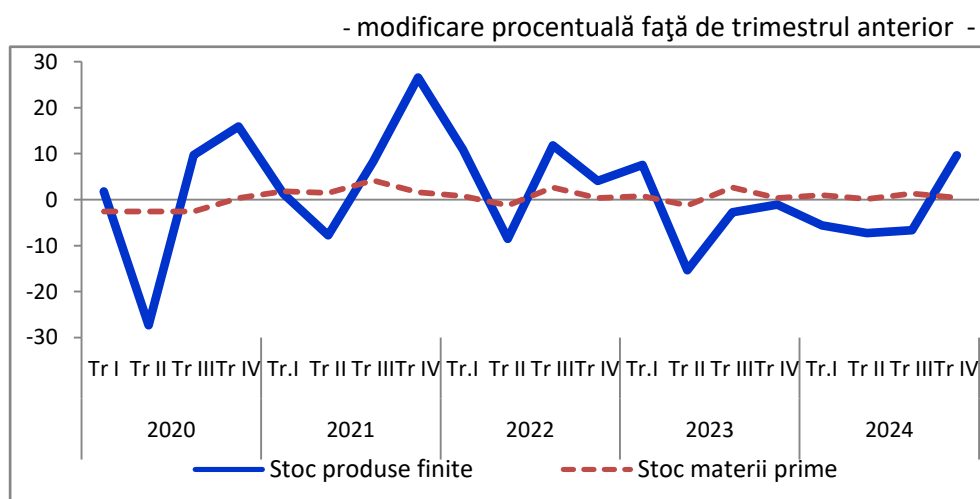
În trimestrul III 2024, **stocurile de produse finite** au scăzut cu 6,6%, comparativ cu trimestrul anterior, ce urmează după alte reduceri anterioare, care se succed de la nivelul trimestrului II 2023. De asemenea, stocurile de produse finite s-au diminuat cu 19,1% față de trimestrul similar al anului 2023, în condițiile unei scăderi a producției industriale (-2,5%), respectiv o creștere a volumului cifrei de afaceri pe total industrie (6,0%).

Agenții economici apreciază că la nivelul celui de-al patrulea trimestru al anului curent stocurile de produse finite își vor inversa tendința descrescătoare de evoluție, și anume vor crește cu 9,6% față de trimestrul III 2024, în condițiile în care se estimează o majorare a volumului producției industriale, de 4,5%, în timp ce volumul cifrei de afaceri pe total industrie va avea o dinamică inferioară. În același timp, comparativ cu trimestrul IV 2023, este estimată pentru perioada octombrie - decembrie a anului curent o reducere de 10,4%, ce reprezintă continuarea scăderii acestui indicator, începută încă din trimestrul III 2023. La nivel de an se previzionează o diminuare de 17,5% a stocurilor de produse finite, comparativ cu anul precedent, evoluție așteptată în condițiile menținerii incertitudinilor pe piața externă.

În ceea ce privește **evoluția stocurilor de materii prime** în cel de-al patrulea trimestru al acestui an, agenții economici preconizează o creștere de 0,4% față de trimestrul anterior, după ce acestea s-au majorat cu 1,3% în perioada iulie - septembrie 2024, față de perioada precedentă. Această temporizare a creșterii stocurilor de materii prime poate reflecta preocuparea agenților economici de a evita posibile perturbări în aprovizionarea cu materii prime. Creșterea de 0,4%, a stocurilor de materii prime, estimată de agenții economici pentru

trimestrul IV 2024, față de perioadă anterioară ar proveni, în special, din anumite sectoare industriale care pot depăși media pe total industrie, cum ar fi: fabricarea autovehiculelor de transport rutier (1,2%), industria alimentară (0,8%), industria construcțiilor metalice și a produselor din metal (0,6%), fabricarea băuturilor (0,5%).

Grafic nr. 6 Evoluția stocurilor de produse finite și materii prime

Sursa: prelucrări CNSP pe baza rezultatelor din ancheta de conjunctură

Gradul de utilizare a capacităților de producție

Eurostat publică, pe baza rezultatelor unei anchete, **evoluția gradului de utilizare a capacităților de producție** în industria prelucrătoare. Sfera de cuprindere diferă de estimările privind gradul de utilizare a capacităților de producție economice din eșantionul CNSP, eșantion în care sunt incluse atât industria extractivă, cât și producția și furnizarea de energie electrică și termică.

Agenții economici se așteaptă ca pentru trimestrul IV 2024, să se atingă un nivel al gradului de utilizare a capacităților de producție pe total industrie, de 73,2%, în creștere ușoară cu 0,7 puncte procentuale față de trimestrul anterior, avându-se în vedere avansuri de producție în anumite ramuri industriale, cum ar fi: fabricarea autovehiculelor de transport rutier, fabricarea produselor farmaceutice de bază, fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice, fabricarea de mobilă, fabricarea de mașini, utilaje și echipamente.

Previziunile Eurostat indică o valoare de 68,0% pentru gradul de utilizare în industria prelucrătoare, ceea ce reprezintă o ușoară creștere de 0,2 puncte procentuale a acestuia comparativ cu trimestrul anterior.

Diferențele față de estimările agenților economici pot fi explicate prin majorarea gradului de utilizare a capacităților de producție în industria extractivă și în producția și furnizarea de energie electrică, care depășește creșterea gradului de utilizare a capacităților de producție din cadrul industriei prelucrătoare.

Tabel nr. 4 Gradul de utilizare a capacităților de producție

- %-

AN	Gradul de utilizare	Trim.I	Trim.II	Trim.III	Trim.IV
2020	Estimări CNSP - total ind.	83,9	70,8	77,1	78,5
	Estimare EUROSTAT – ind. prel.	74,7	71,9	65,9	70,8
2021	Estimări CNSP - total ind.	74,5	79,6	70,8	73,8
	Estimare EUROSTAT – ind. prel.	73,0	73,2	73,4	72,6
2022	Estimări CNSP - total ind.	75,5	76,3	75,6	77,8
	Estimare EUROSTAT – ind. prel.	72,7	71,7	70,5	75,2
2023	Estimări CNSP - total ind.	75,0	74,7	75,3	76,1
	Estimare EUROSTAT – ind. prel.	72,6	67,7	68,5	67,1
2024	Estimări CNSP - total ind.	73,2	71,9	72,5	73,2
	Estimare EUROSTAT – ind. prel.	68,8	67,0	67,8	68,0

Sursa: prelucrări CNSP pe baza rezultatelor din ancheta de conjunctură și Eurostat

Numărul mediu de salariați

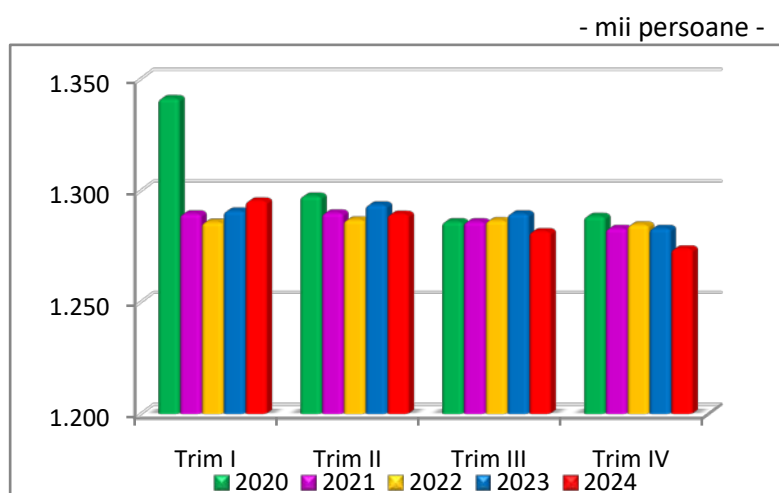
În cel de-al treilea trimestru al anului 2024, **numărul mediu de salariați** a scăzut ușor, cu 0,6%, atât față de cel din al doilea trimestru din anul curent, cât și comparativ cu perioada similară a anului 2023, aceste marje reduse de oscilație arătând o dinamică destul de stabilă a acestui indicator. Prognozele realizate pentru trimestrul III 2024 în lucrarea anterioară au înregistrat abateri nesemnificative față de nivelul realizat, respectiv de 0,1 puncte procentuale atât față de trimestrul anterior, cât și raportat la trimestrul similar al anului 2023. La nivelul primelor nouă luni se poate menționa o scădere de doar 0,2% a numărului mediu de salariați, comparativ cu perioada ianuarie - septembrie 2023, abaterea față de valoarea estimată anterior fiind tot de 0,1 puncte procentuale (-0,2% față de -0,1%).

Principalele ramuri industriale în care s-au înregistrat scăderi ale numărului mediu de salariați la nivelul primelor nouă luni al anului curent față de perioada similară a anului anterior au fost în cazul ramurilor: extracția cărbunelui superior și inferior (-13,2%), extracția minereurilor metalifere (-9,7%), fabricarea articolelor de îmbrăcăminte (-5,4%), fabricarea de mobilă (-3,6%), fabricarea produselor textile (-3,5%). Au existat și majorări ale numărului mediu de salariați din industrie, pentru aceeași perioadă de analiză, la circa jumătate dintre ramuri, dintre care putem menționa: alte activități extractive (9,7%), fabricarea altor mijloace de transport (6,9%), repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor (6,3%), industria alimentară (3,8%), fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie (3,5%).

Pe baza datelor transmise de respondenți se estimează pentru cel de-al patrulea trimestru un număr de circa 1.274 mii persoane, ceea ce ar reprezenta o scădere de 0,6%, a numărului de salariați față de trimestrul anterior, în timp ce comparativ cu trimestrul similar, se așteaptă o diminuare de 0,7% a numărului de salariați. În aceste condiții, la nivelul anului curent, se poate anticipa un număr mediu de salariați pe total industrie mai mic cu 0,3%, comparativ cu anul 2023.

Astfel, mai mult de jumătate dintre ramurile industriale vor înregistra scăderi ale angajaților, la nivelul celui de-al patrulea trimestru al anului curent față de trimestrul anterior, iar pentru câteva sectoare afectate într-o măsură mai mare de restrângerea activității se prevăd reduceri de personal de peste 3% și anume: extracția minereurilor metalifere (-7,9%), tăbăcirea și finisarea pieilor (-5,0%), fabricarea articolelor de îmbrăcăminte (-3,1%), sau diminuări mai reduse pentru ramurile: fabricarea autovehiculelor de transport rutier (-2,2%) sau fabricarea calculatoarelor (-1,5%).

Grafic nr. 7 Evoluția numărului mediu de salariați din industrie

Sursa: prelucrări CNSP pe baza datelor INS

Pentru trimestrul IV 2024 - rezultatele din ancheta de conjunctură

Productivitatea muncii

Pentru celelalte ramuri industriale se așteaptă creșteri ale numărului de salariați, majorări de personal mai mari regăsindu-se în sectoare precum: fabricarea altor mijloace de transport (1,1%), alte activități industriale (0,7%), industria alimentară (0,4%), fabricarea produselor de cocserie (0,3%), fabricarea produselor din tutun (0,3%).

Pe baza datelor statistice care consemnează o reducere de 2,9% a producției industriale și o diminuare de 0,6% a numărului de salariați din industrie, în perioada iulie - septembrie 2024, comparativ cu trimestrul II 2024, s-a înregistrat o scădere de 2,0% a **productivității muncii**.

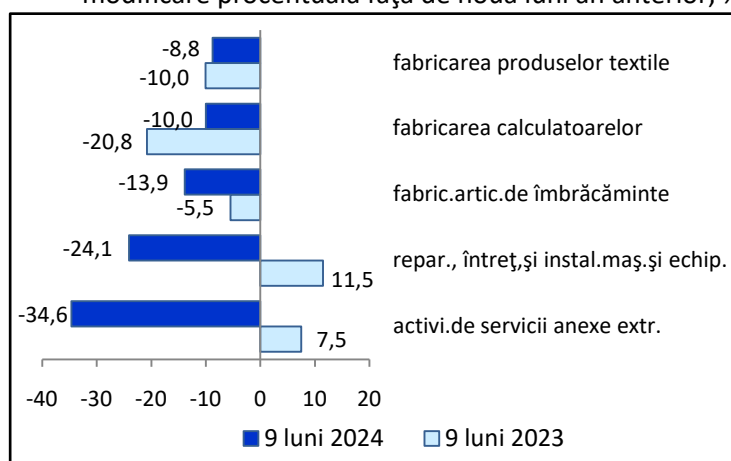
Productivitatea muncii s-a redus cu 2,1% în trimestrul III al anului curent, față de trimestrul similar al anului 2023, iar la nivel de nouă luni s-a diminuat cu 2,4% față de perioada ianuarie – septembrie 2023.

Ramurile în care s-au înregistrat scăderi ale productivității muncii la nivelul primelor nouă luni ale anului 2024, comparativ cu perioada similară a anului anterior, reprezintă mai mult de jumătate din ramurile industriale analizate, dintre acestea evidențiindu-se următoarele: activități de servicii anexe extracției (-34,6%), repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor (-24,1%), fabricarea articolelor de îmbrăcăminte (-13,9%), fabricarea calculatoarelor (-10,0%), fabricarea produselor textile (-8,8%).

Pentru aceeași perioadă de analiză se pot menționa și creșteri ale productivității muncii pentru o parte dintre sectoarele industriale, dintre care putem aminti majorări importante în ramurile: extracția minereurilor metalifere (21,5%), prelucrarea lemnului (16,6%), sau creșteri mai reduse în cazul sectoarelor: fabricarea substanțelor și a produselor chimice (7,8%), fabricarea altor mijloace de transport (7,1%), industria construcțiilor metalice și a produselor din metal (4,1%).

Grafic nr. 8 Evoluția productivității muncii în ramurile cu cele mai importante scăderi

- modificare procentuală față de nouă luni an anterior, % -

Sursa: prelucrări CNSP pe baza datelor INS

În cel de-al patrulea trimestru al anului curent, în condițiile unei majorări estimate a volumului producției industriale (4,5%), dar o scădere de 0,6% a numărului de salariați din industrie se prognozează o majorare de 5,5% a productivității muncii față de trimestrul III 2024. Comparativ cu trimestrul similar, se prevede o creștere de 2,5% a productivității muncii, iar la nivel an se estimează o reducere de 1,2% a acestui indicator, comparativ cu anul 2023.

Costul unitar cu forța de muncă

În cel de-al treilea trimestru al anului 2024, **costul unitar cu forța de muncă în industrie** a crescut cu 3,3% față de trimestrul anterior, pe fondul unui avans de 1,0% a salariului net, în timp ce față de trimestrul corespunzător din anul precedent s-a majorat cu 15,8%. La nivelul primelor nouă luni costul unitar a crescut cu 14,5% determinat de o majorare salarială pentru aceeași perioadă de analiză.

La nivelul celui de-al patrulea trimestru al anului 2024, agenții economici se așteaptă la o dinamică de 1,5%, a costului unitar cu forța de muncă față de trimestrul anterior, respectiv de 9,2%, comparativ cu trimestrul corespunzător al anului 2023, în contextul unei posibile majorări de 12,1% a salariului net pe total industrie și a unei creșteri a productivității muncii în același interval de analiză (2,5%). În aceste condiții, la nivelul anului 2024 ar rezulta o creștere a costului unitar cu forța de muncă de 11,9%.

În ceea ce privește **prețurile producției industriale**, în cel de-al treilea trimestru al anului 2024 s-a înregistrat o creștere de 1,04% a acestora față de trimestrul similar al anului anterior, întrerupându-se fenomenul de scădere a prețurilor din primul semestru al anului (-4,1%). Creșterea de 1,04% a prețurilor industriale a fost influențată, în principal, de componenta externă (2,01%), în timp ce de prețurile pieței interne au avansat doar cu 0,66%. Comparativ cu trimestrul anterior, prețurile de producție în cel de-al treilea trimestru al anului 2024 au crescut cu 1,43%, această evoluție fiind determinată de majorarea cu 1,88% a prețurilor de producție aferente pieței interne, în timp ce prețurile pentru piața externă au crescut cu doar 0,31%.

La nivel de nouă luni, prețurile de producție pe total industrie au scăzut cu 2,46%, avându-se în vedere o reducere mai amplă a prețurilor industriale pe piața internă (-3,89%). S-au înregistrat, la nivel de nouă luni reduceri importante ale prețurilor de producție pentru mai multe sectoare, dintre care: extracția petrolului brut și a gazelor naturale (-14,52%), fabricarea substanțelor și a produselor chimice (-12,02%), producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (-11,34%), industria metalurgică (-8,7%), fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie (-6,43%), dar au existat și majorări, dintre care cele mai reprezentative sunt sectoarele: repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor (24,03%), fabricarea produselor farmaceutice de bază (17,42%), fabricarea băuturilor (9,72%), activități de servicii anexe extracției (8,26%).

Tabel nr. 5 Evoluția prețurilor producției industriale

- modificare procentuală față de trimestrul similar, % -

	Trim. I	Trim. II	Trim. III	Trim. IV
2020	2,7	-1,4	-0,8	-0,5
2021	3,2	10,6	16,3	29,6
2022	43,4	44,3	49,1	38,3
2023	20,6	7,8	-2,3	-4,8
2024	-6,8	-1,3	1,0	-3,0

Sursa: prelucrări CNSP pe baza datelor INS;

Pentru trimestrul IV 2024 - rezultatele din ancheta de conjunctură

Pe baza estimărilor agenților economici din sectorul industrial se așteaptă ca în al patrulea trimestru al anului curent, costurile de producție să scadă cu 2,3%, raportat la trimestrul III 2024, evoluție posibilă pe baza unei reduceri de 3,3% a prețurilor pe piața internă, respectiv unei cvasi stagnări, de 0,1% a prețurilor pe piața externă. Comparativ cu perioada octombrie - decembrie 2023, prețurile de producție se estimează că vor scădea pe total cu 3,0%, componenta internă reducându-se cu 2,7%, iar cea externă este posibil să se diminueze cu 0,2%. La nivel de an, prețurile producției industriale sunt așteptate să se micșoreze cu 2,6%, comparativ cu anul 2023, sub influența reducerii cu 4,2% a componentei interne.

Volumul creditelor

În urma prelucrării datelor din sondajul de conjunctură pentru sectorul industrial, în cel de-al patrulea trimestru al anului curent față de trimestrul III 2024, agenții economici se așteaptă la o creștere de 1,5% pentru **volumul creditelor acordate agenților economici** din industrie, concomitent cu o scădere de 0,1% a **volumului creditelor restante**.

Tabel nr. 6 Ponderea creditelor restante în total credite (%)

	Trim. I	Trim. II	Trim. III	Trim. IV
2020	2,5	2,5	2,4	2,5
2021	2,1	2,0	1,9	2,2
2022	1,7	1,6	1,5	1,8
2023	1,4	1,4	1,4	1,4
2024	1,4	1,3	1,2	1,2

Sursa: prelucrări CNSP

Pentru trimestrul IV 2024 - rezultatele din ancheta de conjunctură

Astfel, ponderea creditelor restante în total credite, în trimestrul IV 2024 se estimează că se va menține la 1,2%, față de valoarea acestora înregistrată în trimestrul III 2024, ceea ce poate indica o păstrare a calității portofoliului de credite.

*

* *

Metodologie

Comisia Națională de Strategie și Prognoză (CNSP) realizează trimestrial o **Anchetă economică de conjunctură** în sectorul industrial, care, pe baza răspunsurilor agenților economici intervievați referitor la nivelul producției industriale, a comenzilor, stocurilor și prețurilor, poate contribui la fundamentarea de prognoze pe termen scurt. Ancheta se bazează pe un eșantion de agenți economici (selectați de CNSP din bilanțurile contabile depuse la Ministerul Finanțelor) care răspund la un chestionar elaborat în cadrul direcțiilor de specialitate ale instituției.

Eșantionul este alcătuit după o metodologie bine determinată, bazată pe metoda de sondaj pe grupe de natură stratificată la care s-a ținut cont de dimensiunile întreprinderii (număr de personal), ponderea grupei în producția ramurii industriale și ponderea ramurii în total producție industrială.

Pentru anchetele de conjunctură realizate în anul 2024 s-a stabilit un eșantion de 513 agenți economici din sectorul industrial, fiind rezultatul unei rate de sondaj de 15,0% și un grad de acoperire de circa 61%.

Spre deosebire de celelalte sondaje pe termen scurt (sondaje realizate de Institutul Național de Statistică și Banca Națională a României) care au la bază aprecierea de către cei intervievați a tendinței de evoluție, prin încadrarea sa în categorii ca ascendent, stabilitate, descendent,

operându-se cu solduri conjuncturale, prezenta anchetă abordează încadrarea evoluției fiecărui indicator în plafoane de creștere/descreștere prestabilite, permițând astfel o cuantificare sub formă de procent a tendințelor viitoare. Intervalele luate în considerare ca fiind posibile pentru creștere sau scădere, sunt stabilite avându-se în vedere evoluțiile recente și cele viitoare ale unor parametri.

Principiul de calcul folosit la dezvoltarea anchetelor conjuncturale în cadrul CNSP are la bază metoda ponderărilor succesive, care ține seama de modificările structurale ale producției, stocurilor sau comenzilor, folosindu-se vectori de coeficienți calculați trimestrial care corectează datele de început de an. Pentru o evaluare complexă a opiniei agenților economici, rezultatele anchetei sunt comparate cu realizările din perioadele anterioare, fie cele publicate de INSSE, fie cele din anchetele de conjunctură precedente, după cum se specifică la fiecare indicator.